

СІЛЬСЬКИЙ ПОРАДНИК

Вісник Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України

ПЕРША РАЙОННА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ДОРАДНИЦТВА НА ЧЕРКАЩИНІ

Відповідно Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи рекомендації постійної комісії районної ради з питань агропромислового комплексу, земельних відносин, екології та охорони навколишнього природного середовища та лист районної державної адміністрації, районна рада вирішила затвердити Програму розвитку дорадчої служби та дорадчої діяльності в Драбівському районі Черкаської області на 2016 - 2018 роки.

Виконувати зазначену Програму депутати зобов'язали районну державну адміністрацію.

Проект Програми було розроблено Управлінням АПР Драбівської райдержадміністрації разом з Черкаською до-

слідною станцією біоресурсів НААН, Драбівською районною асоціацією фермерів і приватних землевласників.

Відповідальним виконавцем програми визначено Громадську організацію «Черкаська обласна сільськогосподарська дорадча служба».

На реалізацію Програми з районного бюджету буде виділено 35488,48грн.

Національна асоціація дорадчих служб звертається до донорських організацій підтримати таку ініціативу, та переконана, що це добрий приклад для наслідування іншими органами місцевої влади.

Інна Дерій, директор ГО «Черкаська обласна сільськогосподарська дорадча служба»

ЯК ДОРАДНИКАМ НАДАВАТИ БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ СІЛЬСЬКОМУ НАСЕЛЕННЮ

Можливість підвищити свій професійний рівень дорадники Львівської аграрної дорадчої служби (ЛАДС) отримали при реалізації проекту «Підвищення спроможності сільськогосподарських дорадчих служб щодо надання правової допомоги сільському населенню». Тісна співпраця ЛАДС з партнерами проекту - Стрийською РДА, Стрийським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги і Департаментом АПР Львівської ОДА дозволила провести в громадах Стрийського району семінари щодо надання правової допомоги сільському населенню.

До проекту були долучені жителі сільських громад сіл Підгірцівської, Гірнянської, Воле-Задеревацької сільських рад та Дашавської селищної ради. Соціальними партнерами проекту стали також Стрийський міськрайонний центр зайнятості та Стрийський державний аграрний коледж.

Підсумкова конференція у рамках проекту дозволила під-

бити підсумки виконання проекту. Директор Стрийського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Марія Николаїшин ознайомила з роботою центру, а також з правом на безоплатну первинну та вторинну правову допомогу.

Досвідом роботи про співпрацю з центром поділилася директор Стрийського міськрайонного центру зайнятості Романа Вишньовська, де були організовані семінари для безробітних сільських мешканців та учасників АТО.

Присутні на конференції учасники мали ряд пропозицій щодо співпраці з центром правової допомоги, зокрема проведення право - просвітницьких заходів у школах. Було також піднято питання про доцільність активної співпраці з школою-інтернат в селі Підгірці.

Перші заходи проведені в рамках Проекту дозволили не тільки надати послугу сільським мешканцям, але й знай-

ти і можливо залучити волонтерів у правовій освіті сільських мешканців. Для цього можна залучити вчителів закладів освіти району та викладачів коледжу, що проживають в сільських громадах.

Дорадники ЛАДС, маючи велику довіру серед сільських жителів області, можуть надавати первинні правові консультації щодо права отримати безоплатну вторинну правову допомогу в місцевих центрах правової допомоги.

Проект реалізовувався Національною асоціацією сільськогосподарських дорадчих служб України за підтримки Проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», який впроваджується Канадським бюро міжнародної освіти за підтримки Уряду Канади та Програмною ініціативою «Права людини та правосуддя» Міжнародного фонду «Відродження».

Михайло Вишньовський, дорадник Львівської аграрної дорадчої служби, місцевий координатор проекту

ДОРАДНИКИ ЛАТВІЇ ДІЛЯТЬСЯ ДОСВІДОМ З УКРАЇНЦЯМИ

Вже декілька років розвивається співпраця між Національною асоціацією сільськогосподарських дорадчих служб України та Латвійським центром сільськогосподарського консультування та освіти. Завдяки такій співпраці десятки українських фермерів, кооператорів, державних службовців, дорадників, науковців мали змогу переймати досвід латвійських побратимів у вирішенні різних проблем розвитку сільського господарства та сільської місцевості.

Частими гостями є латвійські дорадники й в Україні. Зокрема, на Чернігівщині, адже тут реалізується грантовий проект Міністерства закордонних справ Латвійської Республіки «Підвищення потенціалу малих і середніх господарств молочного скотарства Чернігівської області за для досягнення стандартів якості ЄС». Латвійських дорадників можна було побачити не тільки в навчальних класах, а й на фермах.

Наприклад, 9 листопада команда проекту працювала в Семенівському районі. Головним майданчиком для роботи стала ферма господарства "Степанчик". Керівник підприємства Юрій Сенько розповів про своє господарство та попросив макси-

мально відверто дати оцінку та поділитися враженнями наших латвійських колег про реальний стан справ з точки зору європейських стандартів. В першій половині дня латвійські консультанти за допомогою сучасного обладнання досліджували та вимірювали важливі показники утримання та доїння худоби. На основі отриманих даних вони висловили конкретні зауваження та рекомендації які дозволять підвищити надої та уникнути хвороб. А після обіду підіхали керівники та спеціалісти місцевих підприємств для яких наші експерти-консультанти дали майстер-клас щодо правильного доїння та утримання корів. Прозвучало багато конкретних питань від українських сільгоспвиробників, на які були надані професійні відповіді латвійських колег, а також висловлено побажання щодо продовження подальшої співпраці.

І таких консультацій на фермах було багато.

Ще одним результатом проекту став посібник «Виробництво сирого молока, що відповідає стандартам якості ЄС». Його авторами-укладачами є консультант-експерт з ветеринарної медицини та з питань належного догляду за тваринами Дайніс Арбіданс, експерт з ветеринарної медицини та безпеки продовольства Гінте Брієккалне, експерт з питань якості молока Ілмарс Грудулс. В цьому посібнику тваринники можуть знайти корисну інформацію по утриманню тварин.

Електронну версію посібника незабаром можна буде прочитати на Інтернет-сторінці НАДСУ.

Римма Олексенко, голова громадської організації «Центр сприяння розвитку громад»

СВЯТКУВАННЯ «СТАРОВОГО НОВОГО РОКУ», СВЯТА МАЛАНКИ І ВАСИЛЯ В УКРАЇНСЬКИХ ТРАДИЦІЯХ

АФЗУ спільно з СКК «Моршинкурорт» запрошує всіх бажаючих зустріти і відсвяткувати «Старий Новий рік» в українських традиціях!!!

Термін проведення: з 13 по 15 січня 2017 року.

Місце проведення: – СКК «МОРШИНКУРОРТ» (Львівська область, м. Моршин, площа Паркова, 3).

Програма заходу: 13 січня 2017 року

1. Заїзд учасників, розміщення в номерах СКК- до 12.00
2. Обід (шведський стіл) - 13.00 – 14.00

3. Різдв'яні гуляння «У Василя та Маланки» в Палаці культури курорту м. Моршин

- 15.00 – 17.00

4. Вечеря - 18.00 – 19.00

5. Святковий концерт за участю народних артистів - 20.00 – 21.45

14 січня 2017 року

1. Сніданок - 08.00 – 09.00

2. Святкова зустріч з нагоди свята Василя та Маланки за участю Зразкового дитячого ансамблю «Джерельце» - 10.00 – 12.30

3. Обід - 13.00 – 14.00

4. Українські вечорниці - зустріч гостей в гуцульській Колибі Карпат - 17.00 – 22.00

15 січня 2017 року

1. Сніданок - 08.00 – 09.00

2. Від'їзд учасників - до 12.00

3 15 січня – подальший відпочинок або санаторно-курортне лікування для бажаючих в СКК «Моршинкурорт» на необмежений період (бронювання заздалегідь та оплата безпосередньо в СКК «Моршинкурорт»).

Вартість для одного учасника (економ варіант проживання - 2х місний номер) з харчуванням і участю в заходах згідно програми: - **1450,00 грн.**

За покращені та люкс номери – додаткова оплата!

Подача заявок до 19 грудня 2016 року.

Виконавча дирекція АФЗУ:

тел: 044 - 511 - 78 – 72, 228 - 48 – 19.

Ел.адреса: farmasuk1@ukr.net

КООПЕРАТИВНА СИСТЕМИ ЯПОНІЇ

У повосенний час Японія відійшла від політики створення кооперативів у кожному селі, яка діяла у країні з початку 19 століття.

За 25 наступних років, уряди Японії за допомогою фінансової та законодавчої діяльності, іноземних консультантів та шляхом мобілізації національної науки та ресурсів, створили кооперативну систему країни, яка забезпечила фінансову стабільність фермерства, продовольчу безпеку країни, фінансування соціальної інфраструктури на селі тощо.

Фермерам законодавчо була надана можливість на рівні села об'єднуватися у кооперативні групи на основі домовленостей без реєстрації юридичної особи. Об'єднання груп у кооперативи, як юридичні особи, здійснювалося на рівні муніципалітетів (районів) з подальшим об'єднанням у префектурні (обласні) кооперативні союзи та одну - Національну федерацію. Сьогодні в країні функціонує 716 багатоцільових (багатофункціональних) кооперативів, які охоплюють членством усі фермерські господарства, і які об'єднані у 103 префектурні феде-

рації і 18 національних федерацій за видом діяльності фермерів - членів. Крім 4,8 млн членів кооперативів, система нараховує 4,7 млн асоційованих членів – осіб, які проживають у селі, але працюють не у сільському господарстві, отримують дивіденди на вкладений капітал та не мають права вирішального голосу.

Предмет діяльності кооперативів Японії щодо своїх членів:

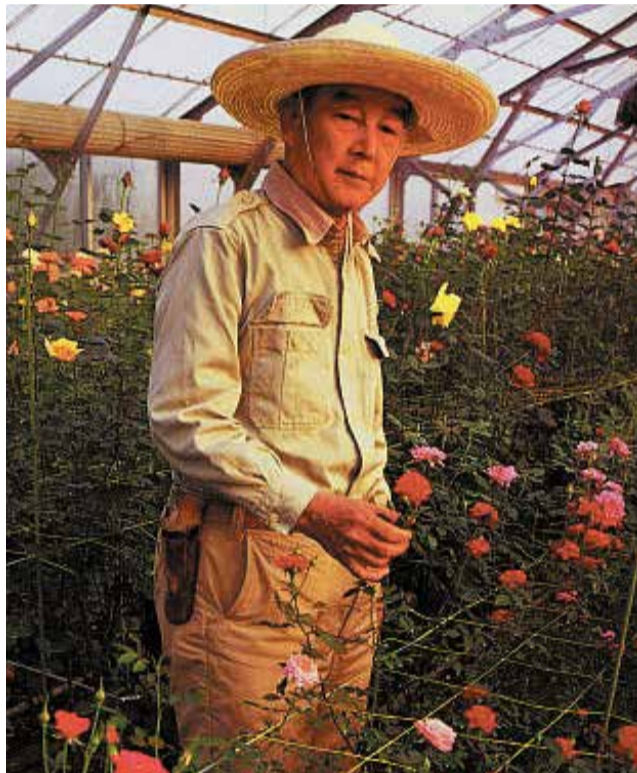
- розробка та впровадження освітніх програм з покращення та підвищення навичок своїх членів з запровадження сучасних технологій та здійснення необхідних для цього виробничих операцій;
- пошук, розробка та просування на всі ринки с/г продукції, виробленої з місцевої сировини;

- зберігання і транспортування виробленої сільськогосподарської продукції. Розробка та виробництво нових споживацьких продуктів з метою збільшення

додаткової вартості продукції фермерів. Створення та управління місцевими торговими марками (в т.ч. географічними);

- переробка сільськогосподарської продукції;
- забезпечення фермерів необхідними матеріалами та засобами;
- забезпечення споживчими товарами;
- надання кредитів для сільськогосподарського виробництва, споживання, прийом грошових вкладів;
- здійснення всіх видів страхування, в т.ч. з сільськогосподарської діяльності та пенсійного;
- будівництво та утримання виробничих і житлових об'єктів для спільного використання;
- будівництво та утримання сільських дитячих садків, шкіл, коледжів, лікарень та клінік;
- створення спеціальних установ та програм з догляду за літніми людьми;
- збільшення доходів своїх членів, в т.ч. за допомогою впровадження різних змішаних комерційних проєктів та залучення асоційованих членів;
- інше.

Організація управління кооперативів і груп

Діяльність кожної спеціалізованої групи з виробництва певного виду продукції здійснює відповідний менеджер кооперативу, який зокрема, оформлює контракт на надання послуг його членам відповідно до їх зобов'язань щодо участі у діяльності кооперативу. Також його функціями є надання фермерам – членам коопе-

ративу рекомендацій щодо організації своєї діяльності та управління фермерським господарством, збуту сільськогосподарської продукції, впровадження нових культур, передових технологій, маркетингу, в тому числі з дослідження ринків і торгових точок, організація постачання необхідних витратних матеріалів, ветеринарних ліків, ПММ або добрив чи засобів боротьби з шкідниками і хворобами.

У разі необхідності менеджер організовує надан-

ня відповідних консультацій більш широким колом фахівців. Завдяки такій організації забезпечується виробництво малими фермами великих оптових партій однорідної продукції. Фермери мають чітке розуміння орієнтації своєї діяльності та можливостей збільшувати її ефективність.

Менеджер – представник кооперативу на селі обирається з фермерів - членів груп з виробництва певних видів продукції. Їхні завдання - здійснювати комунікацію між своїми групами та відповідним менеджером кооперативу вищого рівня (муніципальним), а також представляти відповідну групу виробників свого села на зборах кооперативу. Ця посада переходить кожний рік до наступного члена групи і частково оплачується з бюджету кооперативу вищого рівня.

Навчання фермерів та науково-дослідна діяльність

Всі аграрні навчальні, наукові, дослідницькі, маркетингові, дорадчі заклади є виключно регіональними, засновані та керуються місцевими кооперативами, які і формують запити на відповідні кадри, наукові роботи та консультативні послуги. В префектурі (обласному центрі) організовані кооперативні лабораторії, які використовують сучасне обладнання вартістю в декілька мільйонів доларів. Ці лабораторії на запит менеджерів виконують всі необхідні аналізи, здійснюють сертифі-

кацію продукції тощо. Отримані дані опрацьовуються спеціалістами з агрономії, які розробляють адаптовані для конкретних умов та господарств технологічні карти.

Висновки

В Україні функціонує 4,1 млн особистих селянських господарств – майже стільки ж, скільки фермерських господарств в Японії. Ними обробляється 5,4 млн га сільськогосподарських угідь. У середньому на 1 господарство припадає 1,3 га землі проти 1,0 га в Японії. Отже, японська кооперативна система щодо сприяння організації виробництва

продукції і виведення її на ринок за всіма складовими найкраще від інших може бути адаптована до особистих селянських господарств України.

Впровадження японської системи кооперування дрібнотоварних виробників дозволить отримати оптові партії однотипної продукції, значно спростити організаційну роботу, полегшить бухгалтерський облік і звітність, зменшить витрати на адміністрування, збільшить товарність господарств ОСГ та доходи їх членів, сприятиме покращенню соціальної інфраструктури тощо.

*Василь Кононенко,
генеральний директор Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України*

ЕЛЕКТРОННИЙ ВІСНИК «ПОРАДИ ВІД ДОРАДИ»

Чергове 35 число електронного Вісника НАСДСУ «Поради від Доради» присвячено проблемі надання селянам безоплатної правової допомоги.

Тут ви знайдете більшість матеріалів проєкту «Підвищення спроможності сільськогосподарських дорадчих служб щодо надання правової допомоги сільському населенню», дізнаєтеся, як працює система безоплатної правової допомоги/

На теперішній час центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги та їхні відділення працюють у чи не у кожному районі. Вам потрібна така допомога? Якщо так, то контактна інформація центрів теж є у Віснику.

Заходьте на Інтернет-сторінку асоціації www.dorada.org.ua та читайте. А також присилайте нам свої матеріали для публікації. Запрошуємо до співпраці.

Роман Корінець, президент НАСДСУ

ПЛОТНОМЕР ПОЧВЫ

soil

Благодаря использованию Wile Soil Вы сможете:

- ✓ Способствовать развитию корневой системы
- ✓ Повысить эффективность минеральных удобрений
- ✓ Обеспечить проникновение влаги в глубокие слои почвы и избежать застоя влаги в поверхностных слоях

VENTA lab

info@ventalab.com.ua

www.wile-ua.com

(056) 794-03-73

(044) 384-49-26

(093, 095, 096) 0000-446

49064, г. Днепрпетровск,

пр. Сергея Нигояна (быв. Калинина) дом 50, офис 23

Скидка - 5%

Сообщите нам код: WILE30